

icke åtager sig ombudskap eller agentur för häst- eller kreatursförsäkringsanstalt.

Stockholm den 26 januari 1912.

W. Skarstedt.

Nr 55.

Af herr **Roos**, om anslag till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet af myrutdikningar och vattenaftappningar inom andra delar af Sverige än Norrland och Dalarne.

I proposition till innevarande års Riksdag har Kungl. Maj:t hemställt om beviljande af, dels — under benämning Norrländska afdikningsanslaget — 1,100,000 kronor till understödjande utan återbetalningsskyldighet af utdikningsarbeten inom Norrland och Dalarne, och detta vare sig ändamålet är torrläggning af till åker eller äng lämplig jord eller till minskande af bygdens frostländighet, samt dels, under benämning »allmänna afdikningsanslaget», af 350,000 kronor till understödjande utan återbetalningsskyldighet af utdikningsarbeten inom öfriga delar af riket, i sammanhang hvarmed hemställts, att högst 50,000 kronor af sistnämnda belopp må utgå till afdikning af sådan mark, hvars torrläggning afser endast minskning af ortens frostländighet. Därjämte innehåller den kungl. propositionen förslag därom att bidraget ur allmänna afdikningsanslaget för hvarje företag må bestämmas till högst $\frac{1}{3}$ af beräknade kostnaden för afdikning af till åker eller äng lämplig jord, samt till högst hälften af kostnaden för afdikning af sådan mark, hvars torrläggning afser frostländighetens minskande.

Med tillhjälp af de medel, till ett sammanlagdt belopp af 3,300,000 kronor, hvilka under 5-årsperioden 1907—1911 beviljats ur Norrländska afdikningsanslaget, hafva i rundt tal 71,000 har blifvit utdikade, och har kostnaden, hvaraf hälften erhållits såsom anslag, i medeltal uppgått till 93 kronor per har.

Då det bidrag till torrläggning af till åker eller äng lämplig jord, som skulle kunna erhållas ur det allmänna afdikningsanslaget, föreslagits till $\frac{1}{3}$ af beräknade kostnaden, skulle sålunda med 300,000 kronor beredas tillfälle att understödja utdikning af 9,667 har, motsvarande cirka 500 har för hvart och ett af de 19 län, hvilkas jordbrukare äro hänvisade att begagna sig af nyss nämnda afdikningsanslag.

Enligt de af svenska mosskulturföreningens botanist under de senare åren gjorda noggranna undersökningarna, innehåller västra delen af Kronobergs län, eller Sunnerbo härad, icke mindre än cirka 52,000 har mossar och annan vattenskadad mark, motsvarande $\frac{1}{4}$ af hela arealen, och om denna landsända komme i åtnjutande af *hela* den *nittondel* af det anslag om 300,000 kronor, hvilket kunde beräknas komma Kronobergs län till del, så skulle därmed dock icke kunna torrläggas en hundradel af sagda härads af vatten besvärade jord.

Af det anförda torde med all önskvärd tydlighet framgå att det år 1911 genom den betydande röstöfvervikten i Riksdagens Andra kammar beviljade allmänna afdikningsanslaget icke närmelsevis kan motsvara äfven mycket måttliga anspråk. För att erhålla en grund, hvarpå man kan stödja ett yrkande rörande anslagsbeloppets storlek, har jag utgått därifrån att den vattenskadade mark, hvars utdikning under den närmaste framtiden bör främjas i de södra och mellersta delarna af landet, är lika stor som motsvarande areal uti Norrland och Dalarne, och om man då vidare tager hänsyn därtill, att anslagen inom nu nämnda tvenne olika hälfter af landet skulle utgå med respektive tredjedelen och hälften af den beräknade kostnaden, borde — om till utdikningsarbetena i Norrland och Dalarne anslås 1,100,000 kronor — till motsvarande ändamål i södra och mellersta delarna af landet komma att anslås cirka 750,000 kronor. Detta skulle — då för innevarande år tillgängliga allmänna afdikningsanslaget samt frostförminskningsfonden uppgå sammanlagdt till 450,000 kronor — innebära en ökning af 300,000 kronor. Gifvet är att, i och med beviljandet af detta anslag, villkoren för dess användande måste — för att detsamma i *någon ringa mån* skall kunna fylla det afsedda ändamålet — innehålla tydliga bestämmelser därom att medlen i första hand skola användas till hjälp för de breda lagren af den jordbruksidkande befolkningen.

För bedömande af storleken utaf de medel, hvilka behöfva disponeras i och för understödandet af frostförande marks utdikning, lämnar uppgiften öfver de under femårsperioden 1907—1911, eller tiden efter norrländska afdikningsanslagets tillkomst, beviljade anslagen en god vägledning. Det visar sig då att i anslag till utdikande af frostförande

mark under sagda fem år i medeltal per år lämnats 101,540 kronor, hvaraf ensamt till de småländska länen cirka 42,000 kronor. Att under sådana förhållanden minska denna anslagsfond i enlighet med hvad Kungl. Maj:t hemställt, eller till högst 50,000 kronor, torde icke vara lämpligt, utan bör den fortfarande bibehållas vid sin nuvarande storlek 150,000 kronor.

På grund af det anförda vill jag hemställa om afslag å Kungl. Maj:ts förslag, att under benämning allmänna afdikningsanslaget till Kungl. Maj:ts förfogande ställa 350,000 kronor, samt i stället föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att på extra stat för år 1913 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande, under benämning »allmänna afdikningsanslaget», till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet af myrutdikningar och vattenaftappningar inom andra delar af riket än Norrland och Dalarne, vare sig ändamålet med arbetsföretaget är uppodling af till åker eller äng lämplig jord eller minskning af frostländighet för närliggande bygd, ett belopp af 750,000 kronor, däraf högst 150,000 kronor må utgå till afdikning af sådan mark, hvars torrläggning afser endast minskning af frostländighet för närliggande bygd.

Stockholm den 25 januari 1912.

Adolf Roos.